

PŘEHLED VÝZKUMŮ 44

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del Maschio
Na titulním listě:	Středověký hrádek Vratěnin, okr. Znojmo. Foto: Miroslav Bálek
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

© 2003 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

44

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-23-0

2003 11 10

9395458

BRNO 2003

280, -

jejich výskytu v uzavřených náleзовých celcích můžeme lokalitu „Hlubočky“ datovat do pozdního eneolitu.

Zajímavé je to, že jde již o druhý nález tohoto druhu objevený na katastru obce. I. L. Červinka za druhé světové války totiž publikoval na stránkách Sborníku velehradského krátkou zprávu o „jaspisovém kopí“, jež se našlo na katastru Mistřic – místo nálezu však není známé (Červinka 1942, 11). Ve sbírkách Moravského zemského muzea, kam byl daný předmět předán v rámci sbírky F. Kretze, je dnes neidentifikovatelný. Význam obou artefaktů spočívá v tom, že potvrzují jejich výskyt jak na Uherskohradištsku, tak na levém břehu řeky Moravy, kde Mistřice představují dosud jedinou lokalitu (Šebela 1997/1998, Abb. 1a).

*Petr Škrdla, Lubomír Šebela, AÚ AV ČR Brno
Ladislav Nejman, Australian National University, Canberra*

Literatura:

- Červinka, I. L. 1942: Šňurovaná keramika na moravském Slovácku, Sborník velehradský 13, 3-13.
Ondráček, J. 1967: Moravská protoúnětická kultura, SIA XV, 389-446.
Šebela, L. 1997/1998: Späteneolithische und altbronzezeitliche Silexdolche aus Mähren, Sastuma 6/7, 199-226.

Resumé

During field prospecting in 2002 (grant GA AV ČR No. B0081203) at the site of “Hlubočky”, near Mistřice, L. Nejman found a flint dagger, together with several atypical ceramic fragments.

The most valuable artefact in this collection is bifacially retouched lancet-shaped dagger without handle, (obr. 1). The dimensions of this mesial segment are: length – 42 mm, width – 34.5 mm, thickness – 10 mm. The raw material is erratic flint from a glacial sediment. In Moravia, complete pieces have so far only been found in burial sites of the proto-Únětice culture (see Ondráček 1967; Šebela 1997/1998): On the basis of their occurrence, the site of Hlubočky can be dated to late Eneolithic. An interesting point is that this is the second find of its kind in this area. During WW II, I. L. Červinka published a short article in Sborník Velehradský about a “jasper lance” found near Mistřice – the exact find spot is unknown (Červinka 1942: 11). The significance of these two artefacts lies in the fact that their presence has been confirmed not only in the Uherské Hradiště district, but also on the left banks of the river Morava, where Mistřice is the only known site (Šebela 1997/1998, Abb. 1a).

MODŘICE (okr. Brno-venkov)

Masarykova 131, parcela č. 682. Doba bronzová, halštát. Sídlištní aktivity. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum byl vyvolán záměrem výstavby skladu materiálů firmy Steripak. V době započetí výzkumu byla již vyhloubena stavební jáma, v níž se realizovaly výkopy pro základové pasy. V této fázi byl proveden záchraný výzkum, který se omezil na dohled nad zemními pracemi a dokumentaci vybraných výseků stěn jámy.

Výzkumu předcházelo takřka úplné odstranění stávající zástavby z přelomu 19. a 20. století. Do zvýšené části terénu byl proveden zářez, který v západní stěně plochy obnažil spra-

šové podloží a původní půdní horizont se zásahy pravěkého osídlení (řezy P1-P3). V řezu P2 byly zjištěny dvě sídlištní jámy, z nichž 501 lze interpretovat jako jámu pro sloup. V zářezu jámy 500 č. 105 byl zjištěn neúplný bronzový kroužek, snad podle několika doprovodných keramických zlomků datovatelný do pozdní doby bronzové či halštátu. Atypické pravěké stěpy z vrstvy 104 lze klást do mladší doby kamenné nebo doby bronzové. Zjevně jde o okraj výše zmíněného sídliště na hraně terasy nad inundací Svratky.

Rudolf Procházka, Archaia Brno, o. p. s.

Literatura:

- Procházka, R. 2002: Modřice – čp. 131. Prodejna materiálů Steripak, Nálezová zpráva č. 10/02 uložená v archivu Archaia Brno o.p.s.

Resumé

Modřice (Bez. Brno-venkov), „Masarykova Str. 131“. Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)

„Zachráněná“. ÚK. Podolská fáze SDPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu měsíců listopadu a prosince 2002 byl realizován plošný záchraný výzkum při výstavbě bytového domu a parkoviště v poloze „Zachráněná“ na jižním okraji intravilánu města. Na ploše výzkumu se podařilo prozkoumat 32 zahloubených objektů. Sporadické nálezy je možno zařadit do průběhu mladší doby kamenné. Intenzivní osídlení spadá do rozmezí starší doby bronzové (kultura únětická/věteřovská skupina) a podolské kultury. K nejdůležitějším nálezům patří nepochybně objekty s koncentracemi keramiky, závaží ke tkalcovským stavům a další předměty z období podolské fáze SDPP (obr. 6), dokládající náhlý zánik sídliště.

Zdeněk Čermář, ÚAPP Brno

Obr. 6. Moravský Krumlov (okr. Znojmo). „Zachráněná“. Celkový pohled na koncentraci nálezů podolské kultury v jámě 503.

Moravský Krumlov (Bez. Znojmo). „Zachráněná“. Gesamttaugenblick auf die Konzentration der Funde der Podol-Phase SDPP (Grube Nr. 503).

Resumé

Moravský Krumlov (Bez. Znojmo). „Zachráněná“. Aunjetitzer Kultur u. Podolí-Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung. Rettungsgrabung.

MUTĚNICE (okr. Hodonín)

„Kuničky“. Doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy uzavřené s a. s. MND o provedení archeologického dohledu na trase stavby „VVTL plynovod DN 600 PN70 PZP Dolní Bojanovice – Mutěnice – Brumovice“ byl v termínu od března do června proveden záchranný výzkum. Celkově bylo prozkoumáno a zdokumentováno 77 objektů.

Na výrazném, k severu obráceném svahu jižně obce bylo po obou stranách výkopové rýhy zachyceno 18 zahloubených objektů (obj. č. 15 až 22, 24, 26 až 31, 31a, 32, 32a), do podorniční vrstvy zahloubená keramická zásobnice spolu se zlomky další nádoby (obj. č. 23) a asi uprostřed sídliště 10,6 m široká terénní deprese vyplněná tmavou kompaktní kulturní vrstvou, pracovně označenou jako obj. č. 25.

„Odměry nad panskou loukou“. Doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy uzavřené s a. s. MND o provedení archeologického dohledu na trase stavby „VVTL plynovod DN 600 PN70 PZP Dolní Bojanovice – Mutěnice – Brumovice“ byl v termínu od března do června proveden záchranný výzkum. Celkově bylo prozkoumáno a zdokumentováno 77 objektů.

Na mírném SZ svahu na pravém břehu Nového potoka, po pravé straně silnice z Mutěnic do Čejkovic byla ve výkopu zachycena jáma s pravidelně se rozšiřujícími stěnami a plochým kruhovitým dnem (obj. č. 33). Asi 1000 m SZ od tohoto místa byly v mírném JZ svahu nad Mutěnickým potokem prozkoumány další tři menší objekty (obj. č. 42-44) a na hranici s čejčským katastrem, o dalších 1000 m dále SZ směrem, dalších osm objektů (obj. č. 46-53).

Jaroslav Škojec, Jiří Janál, AÚ AV ČR Brno

Resumé

Mutěnice (Bez. Hodonín). „Kuničky“. Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Mutěnice (Bez. Hodonín). „Odměry nad panskou loukou“. Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

NEMOJANY (okr. Vyškov)

„Podhoří“. Sídliště. Velatická fáze SDPP. Záchranný výzkum.

Ve dnech 6.-8. května 2002 provedli pracovníci ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum v k. ú. Nemojany v trati „Podhoří“, na parcelách č. 240 a 241. Lokalita se nachází v S části tratě Podhoří, u samého J úpatí hradiště sv. Martina. Na svahu orientovaném J směrem v nadmořské výšce 280 m n. m. Poloha je obtékána na J straně Rakoveckým potokem ve směru SZ-JV, ve vzdálenosti cca 200 m.

Lokalita je součástí J části Konické vrchoviny. Jedná se o tektonický prolom ve směru SZ-JV tvořený ve spodnkar-

bonských slepenecích, zčásti vyplněný miocenními jíly, písky a štěrky. Prolom je úzký, místy se kotlinovitě rozšiřující, protékající Rakovecem. Ve svazích četné skalní formy, při úpatích haldy. Ve V části rozdělený hrástí do dvou větví. Nejvyšší bod „Nad skalou“ je 438 m n. m. Byla provedena skrývka ornice mocné cca 0,60 m. Na tmavém žlutohnědém sprašovém podloží v J části bylo identifikováno několik objektů. V S a Z části plochy se nad sprašovým podložím nacházela erozní deprese. Její součástí byly kulturní vrstvy a objekty, u kterých však nebylo možné určit jejich hranice. Z tohoto důvodu byla v Z části plochy vykopána sonda pomocí UDS v délce 16,5 m a šířce 1,5 m. Na jejím profilu bylo identifikováno celkem 7 objektů. Objekty byly prozkoumány buď celé, nebo jen jejich poloviny.

Na dotčené ploše bylo prozkoumáno celkem 19 sídlištních objektů, 1 kostrový hrob, 1 částečný půdorys domu s nadzemní kůlovou konstrukcí a 1 kulturní vrstva.

Nad sprašovým podložím, v podorniční vrstvě mocné cca 0,20 cm se nacházelo množství keramických fragmentů datovatelných do mladší fáze kultury s malovanou keramikou a mladší doby bronzové.

Objekty č. 1, 3, 5-18 je možno na základě poměrně četné a dobře datovatelné kolekce keramických fragmentů zařadit do období neolitu, do kultury s moravskou malovanou keramikou – do stupně IIa (podle četných nálezů motivu sovi hlavičky).

Nálezy pocházejí především z hlínků, zásobnice a jam sídlištního kontextu. Celkově má toto osídlení hospodářský charakter. Objekty č. 2 a 19 je možné zařadit do období mladší doby bronzové, do velatické fáze SDPP.

V J části skryté plochy byl prozkoumán částečně poškozený kostrový hrob, kde kostra ležela na zádech v natažené poloze, hlavou k SZ – nohama k JV. Hrob byl bez výbavy, jen v oblasti levého kolenního kloubu se nacházel říční valounek. V zásypu hrobové jámy byl nalezen malý fragment keramiky datovatelný do období kultury s moravskou malovanou keramikou. Vzhledem k náleзовým okolnostem je možné jej považovat za intruzi.

V S části skryté plochy byla zachycena část půdorysu domu nadzemní kůlové konstrukce. Prozkoumáno bylo celkem 9 kúlů, z nichž 4 (3) tvořily J obvodovou stěnu (délka 6,0 m), 3 V obvodovou – vstupní stěnu (5,0 m), a 2 (1) S obvodovou stěnu (2,5 m). 1 kúl se nacházel uprostřed vzdálenosti S-J a byl součástí vnitřní konstrukce stavby. Kromě kúlu č. 2, kde byl nalezen kámen, neobsahovala nalezená část domu žádný datovatelný materiál.

Tomáš Berkovec, ÚAPP Brno

Resumé

Nemojany (Bez. Vyškov). „Podhoří“. Siedlung. Velaticer Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Rettungsgrabung.

OLEKSOVICE (okr. Znojmo)

„Na loukách“. ÚK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě ČOV, výtlačku kanalizace, plynovodního přivaděče a plynofikaci obce se podařilo v poloze „Na loukách“ zachytit dva objekty kultury únětické. V intravilánu obce,